

HODOSSY GYULA

Otthon vagy, ha otthon vagy a műben

*„Az ember lassan otthonos lesz a világban.
Igen, ez a szeptember. Ízelem, mint a szakértő
az újbort és mustot, nyelvcsettintve és komolyan.
Már meg tudom különböztetni az egyes szeptemberek
fajsúlyát, hőfokát, ízét és illatát.
Igen, az idej elég tűrhető szeptember.
Van benne cukor, ökörnyal, mézszínű napsütés,
halálszag, ittas életézés, hűmmögő bölcsesség.
Elég jó szeptember ez.
Megjelölöm krétával, s várom,
mi forr ki erjedő mámorából tavaszra?”*

Mára Sándor

Az ember, az író lassan otthonos lesz. Igen, egy írónak, aki Szlovákiában él és magyarul ír, legyen otthona. Ebben a világban. Otthon, mint Csallóközben a búzatábla, Garam partján a kurtaszoknya, Márai szívében Kassa, vagy Kassa büszkeségében Márai. Otthon kell lenni, mint ahogy otthon volt gyermekkorom óriás gesztenyefája, a szomszéd néni málnása, a könyvespolcomon Nemes Nagy Ágnes Aranyecsefje.

Az ember, aki otthon akar lenni, otthont teremt. Teszi mindezt kőből, fából, papírból, eszantságságból és szeretetből. Az otthon, születésekor örökkévaló, később, akár tisztavirág életű.

Elég jó szeptember ez, mondom Márai után, én is, keresve az otthonképet, az otthon-érzést, és rögvest belém hasít az emlékezet, gyermekkorom meseszép baromfiudvara. Édesanyámnak hála érte, volt benne sok pletykálgató tyúk, hivalkodó gyöngytyúk, magasba tekingető liba, kiabálós pulyka, hangoskodó kakas, származására büszke fehér galamb, vendégségben verébsereg, hetyke cinkepár, és egy báméskodó kutya, na meg persze, én. A gesztenyefáról, miközben mindez látszott, közelebb voltak a csillagok. Ez volt az otthon.

Minthogy otthon vagy, ha benne vagy Szenci Molnár Albert zsoldtárjában, Balassi énekében, Vámbéry önéletrajzában, Jókai regényzuhatagában, Kassák képvilágában, Márai naplójában. Otthon vagy, ha otthon vagy a műben.

A mű viszont fehér és fekete, lágy és kemény, felemel és sárba tipor. A mű kiszámíthatatlan, mint a szél, mint éterben a hang, mint a semmi hullámmása. A mű, miután megszülték, vagy nem tesz semmit, vagy felfordítja a világot. Önálló életet él, kedvenc időtöltésként új világot teremt. Harcol. Erjed. Mámorit. A mű lát, embert és istent. A mű látja a jót és a rosszat, a szívárványt, a mézeskalács-házikót, a Kisherceg apró bolygóját, rózsával, törődéssel. A mű maga az otthon.

Igen, egy írónak, aki Szlovákiában él és magyarul ír, kijár az otthon, vagyis a mű, az *Opus*.